

Bilans otwarcia

Kolejny rok akademicki, czwarty już w zielonogórskim uniwersytecie, rozpoczynamy po raz pierwszy pod unijnymi sztańdami. Za rok będziemy świętować 40-lecie zielonogórskiego środowiska akademickiego, bo właśnie tyle lat temu powstała pierwsza na Środkowym Nadodrzu uczelnia – Wyższa Szkoła Inżynierska. A za dwa lata – uniwersyteckie pięćdziesiątce.

A jaki będzie nadchodzący rok? A no taki, który pozwoli spożytkować i rozwinąć wcześniej nagromadzony potencjał – naukowy, badawczy, dydaktyczny, organizacyjny. Ale to nie wszystko, co wpływa na końcowy efekt działalności – dużo zależy od uwarunkowań zewnętrznych, a te w szkolnictwie wyższym od kilku lat nie należą do najpomyślniejszych.

Inauguracja, choć jest świętem dla całego środowiska akademickiego, jest dniem szczególnym dla studentów, których w Uniwersytecie w nowym roku będzie **22.695**, z czego na studiach dziennych 13.081, a na zaocznych i wieczorowych - 9.614 osób. Jest to o 600 studentów mniej niż przed rokiem. Tendencja spadkowa jest nieznaczna, ale zauważalna. I ten trend obniżki liczby kształconych będzie się utrzymywał w przyszłych latach, a zjawisko będzie miało – na skutek struktury wiekowej Polaków – coraz bardziej drastyczny wyraz.

Do najliczniejszych kierunków studiów (dziennych i zaocznych) należą: *pedagogika* (4.111 kształconych), *zarządzanie i marketing* (2.757), *informatyka* (1.569), *politologia* (1.113). Wśród najmniej licznych kierunków są: *fizyka techniczna* (79 studentów), *astronomia* (90), *grafika* (90). Tu trzeba jednak zaznaczyć, że liczby te dotyczą najmłodszych kierunków studiów i nie obejmują całego cyklu kształcenia.

Po raz pierwszy mury Uniwersytetu przekroczy **6.700** studentów I roku, z czego 3.550 to studenci studiów dziennych.

Uniwersytet Zielonogórski kształci na **29 kierunkach** studiów i **94 specjalnościach**. W tym roku po raz pierwszy naukę rozpocznie 50 studentów nowego kierunku studiów: **jazz i muzyka estradowa** na Wydziale Artystycznym. I co ważne – w gronie wykładowców udało się zgromadzić nazwiska, które lśnią najjaśniejszym blaskiem na polskiej scenie jazzowej (o czym piszemy na str. 31).

Nowością organizacyjną tegorocznej rekrutacji jest wprowadzenie elektronicznej rejestracji kandydatów za pośrednictwem internetu. Z tej możliwości skorzystało aż 80 proc. kandydatów na studia. Zostało przygotowane specjalne pomieszczenie wy-

posażone w komputery, w którym kandydaci nie posiadający dostępu do internetu - mogli się zalogować i wydrukować podanie. Dokumenty były przyjmowane przez pracowników Działu Kształcenia w jednym miejscu uczelni, w sali specjalnie przystosowanej do tego celu.

Jeśli chodzi o zainteresowania tegorocznych kandydatów na studia dzienne, to największym powodzeniem cieszyła się wśród nich *socjologia* (7,9 kandydatów na miejsce), *filologia* ze specjalnością *język angielski* (5,3), *pedagogika* (4,7), *ochrona środowiska* (3,4). Na kierunek *pedagogika* w zeszłym roku było 3.012 kandydatów, a w bieżącym – aż 3.985 (więcej o prawie tysiąc), *socjologia* rok temu była mniej „modna” (na 75 miejsc – 93 kandydatów), teraz – przy limicie 75 miejsc zgłosiło się 597 kandydatów. Z kierunków technicznych największym zainteresowaniem cieszy się *ochrona środowiska* (3,4 kandydatów na miejsce).

W tym roku na Wydziale Nauk Pedagogicznych i Społecznych zrezygnowano z egzaminów – w zamian za to odbył się konkurs świadectw i rozmowa kwalifikacyjna. Choć w lipcowym naborze na większość kierunków został wyczerpany limit rekrutacyjny, uczelnia we wrześniowej rekrutacji zaoferowała 573 miejsca, na które zgłosiło się 1.610 kandydatów. Na kierunkach technicznych odstąpiono bowiem od listy rezerwowej i gdy osoby z listy podstawowej zrezygnowały, na wolne miejsca był ogłaszany II nabór. Tym, którym nie powiodło się przy starcie na inny kierunek lub w innej uczelni mogli spróbować swoich szans we wrześniu. W roku ubiegłym Uniwersytet Zielonogórski przystąpił do ogólnopolskiego programu dla studentów MOST. Z tej oferty od razu skorzystała 1 osoba, lecz w tym roku do innych Uniwersytetów wyjedzie 11 studentów na 1 lub 2 semestry. Pieczę nad programem MOST sprawuje UKA – Uniwersytecka Komisja Akredytacyjna, a w Uniwersytecie – Prorektor ds. Studenckich.

W 2003 r. Rozporządzeniem Ministra wprowadzono na uczelnie nowy przedmiot – *przysposobienie obronne*. Studenci i studentki drugich lat studiów mogli uczestniczyć w konsultacjach i wykładach z PO, a następnie przystąpić do egzaminu – wynik jest odnotowany w indeksie. Student z zaświadczeniem o zdanym egzaminie może złożyć wniosek w macierzystym WКУ i odbyć na wakacje szkolenie w jednostce wojskowej. Po zdanym egzaminie i zaliczeniu szkolenia student ma uregulowany stosunek do służby wojskowej.

Decyzją Senackiej Komisji ds. Kształcenia w sem. letnim zostały wprowadzone karty egzaminacyjne i protokoły z miejscem na wpisanie punktów ECTS. Również przez tę Komisję zostały uregulowane zasady równoległego studio-

wania na dwóch kierunkach czy specjalnościach.

Studenci studiów dziennych i zaocznych UZ mają dostęp do rozkładów zajęć na stronie internetowej Uniwersytetu. Terminy zjazdów studiów zaocznych są wydrukowane na kolorowych kartonikach lub harmonogramach, które otrzymuje każdy student.

Bezpośredni kontakt ze studentami mają dziekanaty poszczególnych wydziałów, tam można otrzymać informacje o toku kształcenia.

Szczegółowe informacje nt. kierunków studiów i liczby studiujących można przeczytać na str. 26.

O randze szkoły wyższej w pierwszym rzędzie decyduje jej kadra naukowo-dydaktyczna, jej jakość wyrażająca się nie tylko w liczbie tytułów i stopni naukowych, lecz także w umiejętnościach dydaktycznych i rzetelności zawodowej. Aktualnie Uniwersytet zatrudnia **1.104** nauczycieli akademickich, w tym **83 profesorów tytularnych**, **127** profesorów nadzwyczajnych i **22** osoby legitymujące się stopniem naukowym doktora habilitowanego. Nauczycieli akademickich po doktoracie mamy 386. Pozostali nauczyciele (wykładowcy, asystenci, lektorzy i instruktorzy) to 486 osób. Wydziałami zatrudniającymi najwięcej nauczycieli akademickich jest Wydział Humanistyczny (227 osób – tutaj pracuje też najwięcej profesorów tytularnych - 21) i Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych (175). Najmniejszym wydziałem jest Wydział Fizyki i Astronomii (najmłodszy – 46 osób), Wydział Artystyczny (75) i Wydział Zarządzania (91). O jedną osobę więcej zatrudnia Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii. Do grupy średnich należą: Wydział Mechaniczny (133), Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska (120) i Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji (116). Proces naukowo-dydaktyczny obsługuje 767 pracowników nie będących nauczycielami (bibliotekarze, administracja, pracownicy inżynieryjno-techniczni i obsługi). Ogółem Uniwersytet zatrudnia 1.871 osób, jest więc liczącym się pracodawcą nie tylko w mieście, ale i w regionie.

Rozwój własnej kadry naukowej pozwolił na uzyskanie kolejnego, dziesiątego już uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora. W maju takie uprawnienie otrzymała inżynieria środowiska. Przypomnijmy, że Uniwersytet ma już trzy uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego (historia, elektrotechnika i matematyka). A to już pozwala na generowanie własnych samodzielnych kadr naukowych. W minionym roku akademickim 6 pracowników uzyskało tytuł naukowy profesora, 5 stopień naukowy doktora habilitowanego (4 osoby oczekują na zatwierdzenie habilitacji), a 37 stopień doktora. Uruchomiono kolejne studia doktoranckie na kierunku *matematyka*, a łączna liczba uczestników na studiach doktoranckich z *historii* i *elektrotechniki* wyniosła 48 osób.

Naukowa współpraca międzynarodowa to przede wszystkim realizacja programów Unii Europejskiej, umów międzynarodowych i bilateralnych, ale także organizacja konferencji międzynarodowych i wyjazdów naukowych. W ramach kontynuacji programu SOCRATES/Erasmus ze środków w wysokości 43 tys. euro zrealizowano 39 stypendiów dla studentów oraz 12 wyjazdów pracowników akademickich. Uniwersytet gościł 4 studentów z Francji.

Ogółem w roku akademickim 2003/2004 ponad 550 pracowników i studentów uczestniczyło w konferencjach i stażach zagranicznych, jak również w innych formach spotkań. Ze środków UE przy wsparciu finansowym MNiI były realizowane 3 projekty badawcze: *DAMADICS*, *REASON* i *INVESTIMMO*.

W Bibliotece Uniwersyteckiej utworzono nowy Punkt Informacji Normalizacyjnej przy współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym oraz Artotekę wspólnie z Instytutem Sztuk Pięknych UZ. Wartość zbiorów (książki, czasopisma, bazy) zgromadzonych przez Bibliotekę w 2003 roku wyniosła 1,062 mln zł (w tym: dary i wymiana – 210,5 tys. zł), a koszty komputeryzacji to – 170 tys. zł. Biblioteka oferuje

UNIwersytET W LICZBACH

9 wydziałów

29 kierunków studiów,

94 specjalności kształcenia

22.695 studentów,

w tym 13.081 studiów dziennych

6.700 studentów I roku,

w tym 3.550 studiów dziennych

1.871 pracowników,

w tym

1.104 nauczycieli akademickich

83 profesorów tytularnych,

127 profesorów nadzwyczajnych

22 doktorów habilitowanych,

386 doktorów

3 uprawnień habilitacyjne

i 10 doktorskich

26 budynków dydaktycznych

o pow. 75 tys. m²

8 akademików

z 2.311 miejscami

szeroki zakres dostępu elektronicznego do czasopism renomowanych wydawnictw światowych, jak również pracowników Uniwersytetu w systemie SKEP.

W roku akademickim 2003/2004 zakończono dowiązanie sieci ZielMAN do ogólnopolskiej sieci PIONIER oraz przeprowadzono rozbudowę sieci uczelnianej i miejskiej. Zbudowano połączenie świa-

łtowodowe łączące Kampus A z Kampusem B za kwotę 313 tys. zł oraz zmodernizowano sieć uczelnianą. W ramach inwestycji PIONIER z dotacji MNiI Uniwersytet otrzymał sprzęt o wartości ponad 363 tys. zł. Centrum Komputerowe realizuje projekt celowy finansowany przez MNiI pt. *CLUSTERIX* wraz z dwunastoma ośrodkami naukowymi w kraju.

Na działalność naukowo-badawczą Uniwersytet w 2003 roku otrzymał z Ministerstwa Nauki i Informatyzacji łącznie 3,97 mln zł, w tym na działalność statutową i badania własne – 2,875 mln zł, na realizację 24 projektów badawczych własnych celowych i promotorskich – 1,088 mln zł. W 2004 roku MNiI zakwalifikowało do finansowania 11 projektów badawczych, w tym 5 promotorskich.

Ważnym czynnikiem rozwojowym jest baza materialna – obiekty dydaktyczne i socjalne dla studentów, laboratoria i pracownie, ale także aparatura badawcza. Uniwersytet posiada 26 obiektów dydaktycznych o łącznej powierzchni użytkowej 74.718,91 m² oraz 8 domów studenta. Powierzchnia 494 sal dydaktycznych (sale wykładowe, ćwiczeniowe, seminaryjne, laboratoryjne) wynosi 24.166². Powierzchnia obiektów sportowych (2 hale sportowe, boiska, 2 korty tenisowe, sala gimnastyczna) wynosi 10.231m², a ośrodków wypoczynkowych (Łągow, Karlów, Lubrza, Lubiatów) – łącznie 5,5 ha. Poza Zieloną Górą Uniwersytet włada gruntami o łącznej pow. 392,6 ha (Przytok, Nowy Kisielin, Jany).

Tegoroczna inauguracja połączona jest z przekazaniem do użytku zmodernizowanej (a właściwie przebudowanej) hali laboratoryjnej Wydziału Mechanicznego, która uzyskała nowoczesną elewację nawiązującą do sąsiednich obiektów. Wewnątrz obok pracowni i laboratoriów usytuowano aulę na 250 miejsc, bodaj najładniejszą na całym Uniwersytecie (brak jest jeszcze wyposażenia), a także okazały hall rekreacyjny, w którego części znajdzie się wydziałowy klub.

Niestety, nie udało się – z przyczyn finansowych – oddać do użytku nowej siedziby Instytutu Budownictwa, w części modernizowanej, w większości nowo projektowanej o łącznej kubaturze ponad 13 tys. m³. Szerzej o inwestycjach, które warunkują uruchamianie nowych kierunków studiów, piszemy na str. 20.

Nie sposób na 2 stronach przedstawić Uniwersytet. Staralem się przedstawić u progu nowego roku akademickiego „bilans otwarcia”, telegraficzny raport o stanie uczelni. A jak na bilans przystało, dużo w nim liczb. Dla jednych mogą stanowić ciekawostkę, dla innych – stać się zacznym refleksji nad kierunkiem rozwoju Uniwersytetu.

ap